

مقدمه

ما به دوره‌ای از زمان می‌گوییم که با وعده ازدواج شروع می‌شود و با عقد رسمی پایان می‌گیرد و حداقل خانواده اصلی دختر و پسر از آن آگاه هستند.

مراحل ازدواج

ازدواج در سه مرحله شکل می‌گیرد: آشنایی، نامزدی و عقد رسمی. آشنایی به‌طور سنتی از طریق خواستگاری انجام می‌شود. گاهی اوقات افراد قبل از نامزدی یا عقد رسمی، فرصت کافی برای آشنایی دارند و گاهی این فرصت بسیار محدود است. برخی افراد با خواستگاری دوره آشنایی را آغاز می‌کنند و برخی دیگر قبل از خواستگاری فرآیند آشنایی را شروع می‌کنند و سپس برای رسمی شدن آشنایی، خواستگاری انجام می‌شود. در واقع دو حالت را می‌توان در جامعه مشاهده کرد: خواستگاری - آشنایی و آشنایی - خواستگاری.

در شماره‌های گذشته به اهمیت آموزش پیش از ازدواج، نظریه‌های آشنایی و فواید محدودیت‌های آشنایی، ۱۰ اشتباه در فرآیند آشنایی و دلایل درست و نادرست ازدواج و ویژگی افراد و روابطی که برای ازدواج مناسب نیستند پرداخته شد. در این شماره درباره دوران نامزدی و ویژگی‌های آن صحبت می‌کنیم.

تعریف نامزدی

مردم از دوران نامزدی تعاریف متفاوتی دارند. برخی فاصله عقد و عروسی را دوران نامزدی محسوب می‌کنند. برخی دیگر زمان بعد از عقد تا هنگامی که به خانه مشترک بروند را دوران نامزدی می‌گویند. بسیاری دیگر هم زمان قبل از عقد را دوران نامزدی می‌دانند. تعریف درست دوره نامزدی به این تعریف نزدیک است. دوران نامزدی از نظر

آموزش پیش از ازدواج (نامزدی)

خاطره بره‌مقدم

عضو هیأت تحریریه فصلنامه بهروز

معصومه پرهیزکار

عضو دبیرخانه فصلنامه بهروز

اهداف آموزشی

امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه:

- دوران نامزدی و ویژگی‌های آن را توضیح دهند.

مهم این است که به هشداردهنده‌های ازدواج توجه داشته باشیم و بدانیم که جدایی در زمان نامزدی بسیار بهتر از جدایی در زمان‌های دیگر است.

کنند. این‌گونه ازدواج همان قدر آسیب‌زننده است که ازدواج‌های اجباری نوع اولمی توانند آسیب‌زا باشند. در ازدواج، اختیار و آزادی مهم‌ترین مسأله است. در صورتی که برای ازدواج با فردی تحت فشار و اجبار هستید، حتماً صبر کنید، حتماً به خود فرصت دهید و درباره آن بیشتر بیندیشید و در صورتی که به اجباری بودن ازدواج خود پی بردید، لازم است که از آن ازدواج پرهیز کنید. این هم به نفع شماست و هم به نفع همسر آینده شما و هم به نفع فرزندان شما.

اگر مطمئن هستید که نامزد شما همسر شایسته‌ای برای شما نخواهد بود و از ازدواج‌تان احساس رضایت نمی‌کنید، در صورت تن دادن به ازدواج در واقع یک ازدواج اجباری از نوع دوم خواهید داشت و باید منتظر آسیب‌های یک ازدواج اجباری برای خود، همسر و فرزندان خود باشید.

تعهد

بدون تعهد هر رابطه‌ای سطحی، ظاهری و بدون سمت و سو خواهد بود. هر آشنایی معطوف به ازدواج پس از مدتی اگر به تعهد خاصی نرسد، در واقع یک آشنایی ناکام خواهد بود.

در مورد تعهد دادن و قول ازدواج دو مشکل اصلی وجود دارد. یکی این‌که در بیشتر موارد، این مردان هستند که از تعهد می‌ترسند و تعهد دادن برای آن‌ها مشکل است و دیگر این‌که در برخی موارد بیشتر زنان همیشه به دنبال تعهد هستند یا به عبارت دیگر تشنه تعهد اند.

افرادی که از تعهد می‌هراسند، با یک ترس ناخودآگاه از تعهد و ازدواج مواجه‌اند. بررسی ترس این افراد نیاز به کمک تخصصی و روان‌درمانی دارد، اما وقتی با یکی از این افراد وارد رابطه آشنایی می‌شویم، این افراد معمولاً

در زمان نامزدی ما این امکان را داریم که وارد خانواده فرد شویم، روابط خانوادگی و اعضای خانواده او را بشناسیم، به نحوه برخورد آن‌ها با یکدیگر و با خود تا حدودی پی ببریم، با دوستان نامزد خود آشنا شویم و ارتباط‌های نامزد خود را بیشتر و بهتر بشناسیم.

در این صورت نشانه‌های هشداردهنده، بیشتر در معرض دید ما قرار می‌گیرند و ما می‌توانیم با شناخت بیشتر وارد ازدواج شویم. مهم این است که به هشداردهنده‌های ازدواج توجه داشته باشیم و بدانیم که جدایی در زمان نامزدی بسیار بهتر از جدایی در زمان‌های دیگر است. باید توجه داشت که اگر در زمان نامزدی درباره انتخاب خود تردید داشتید یا احساس کردید که با نامزد خود نمی‌توانید زندگی خوبی داشته باشید، هرگز نباید از این تردید و احساس به‌آسانی گذشت. باید آن‌ها را جدی بگیرید و به بررسی اندیشه‌ها و تردیدهای خود پردازید. ازدواج را کمی به تأخیر اندازید و از کمک متخصص و مشاور ازدواج بهره ببرید. به یاد داشته باشید که نامزدی به همین منظور طراحی شده است و فلسفه وجودی آن کاهش ازدواج‌های ناموفق است.

جدایی در زمان نامزدی بمراتب بهتر از طلاق است، بخصوص که بچه‌ای نیز در میان باشد. در دوره نامزدی هیچ‌گاه نباید فکر کرد که همه چیز تمام شده است، بلکه در دوران نامزدی همه چیز نیمه‌تمام است و به همین دلیل راحت‌تر می‌توان بسیاری از آنچه را که بعدها باید با سختی و مرارت به انجام رسانید، انجام داد.

ازدواج اجباری

گاهی دیگران ما را مجبور به ازدواج می‌کنند. این مسأله در قدیم بسیار رایج بوده است و هم‌اکنون نیز وجود دارد و گاهی نیز ما خودمان خود را مجبور به ازدواج می‌کنیم. در هر دو حالت ما با ازدواج اجباری روبرو هستیم. به نظر می‌رسد که همه بر آسیب‌زننده بودن ازدواج اجباری نوع اول اتفاق نظر داشته باشند، اما این‌که ما در شرایطی خاص باشیم و اجبارهای ناپیدایی برای ازدواج داشته باشیم کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. بسیاری از افراد ممکن است خود را به هر دلیلی مجبور به ازدواج

نامزدی يك ازدواج نیمه‌تمام است. از آنجا که نامزدی يك ازدواج کامل نیست، بنابراین نباید انتظار داشت هر آنچه را که افراد به‌طور کامل در زندگی مشترک تجربه می‌کنند، در این دوره نیز تجربه کنند.

ارتباط جنسی از تجربیاتی است که افراد بعد از عقد رسمی تجربه می‌کنند و در صورتی که در دوره نامزدی رابطه جنسی داشته باشند، فشار و اجبار بیشتری برای ازدواج احساس خواهند کرد و زمانی که افراد احساس می‌کنند که ملزم به ازدواج هستند، فضای نامزدی از حالت طبیعی و واقعی خود خارج خواهد شد.

ترس از نامزدی

دلایلی که خانم‌ها و خانواده‌های آن‌ها برای ترس از نامزدی عنوان می‌کنند عبارتند از: «نامزدی رسمیت ندارد، ممکن است پسر، دختر را رها کند و برود. حرف و سخن زیاد است، ممکن است به هم بخورد، اسم روی دختر می‌ماند، ممکن است پسر از دختر خسته شود، همه متوجه می‌شوند و این که دختر در صورت جدایی مثل يك زن مطلقه می‌شود؛ اما شرایط يك زن مطلقه، مثل دریافت مهریه را ندارد».

در ابتدا وقتی به این نگرانی‌ها نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این نگرانی‌ها ریشه در فرهنگ و عرف جامعه ما دارد و اگر مثلاً در جامعه دیگری با فرهنگ دیگر زندگی می‌کردیم، به احتمال بسیار زیاد این نگرانی‌ها وجود نداشت. به هر حال این نگرانی وجود دارد، اما همین که این نگرانی فرهنگی است به ما این امکان را می‌دهد، بتوانیم آن را تغییر دهیم و بر آن چیره شویم. چون این خود ما هستیم که فرهنگ را می‌سازیم بنابراین لازم است که در ابتدا بدانیم آیا این نگرانی، يك نگرانی مثبت است یا اینکه لازم است بر آن چیره شویم؟

در صورتی که يك مسأله فرهنگی و عرفی کار کرد مناسبی داشته باشد، باید آن را حفظ کرد و بر آن تأکید کرد، اما برخی از عادت‌های اجتماعی به‌مرور زمان کارکرد مناسب خود را از دست می‌دهند و تنها به خاطر عادت تداوم می‌یابند. مهم این است که آگاهی پیدا کنیم و به شکل آگاهانه يك عرف فرهنگی را تداوم ببخشیم یا آن را تغییر دهیم. ترس از نامزدی به نظر می‌رسد ریشه در

این خود ما هستیم که فرهنگ را می‌سازیم بنابراین لازم است که در ابتدا بدانیم آیا این نگرانی، يك نگرانی مثبت است یا اینکه لازم است بر آن چیره شویم؟

اجازه نمی‌دهند که آشنایی به سرانجامی برسد. آن‌ها آشنایی را بسیار طولانی می‌کنند و سعی می‌کنند از تعهد و قول ازدواج پرهیز کنند.

اما افرادی که تشنه تعهد هستند برای ازدواج بسیار عجله می‌کنند. آن‌ها شتاب زیادی دارند تا از فرد مقابل خود قول ازدواج بگیرند. این افراد با تعجیل و سرعت خود معمولاً باعث می‌شوند که رابطه، آن‌گونه که باید و شاید، رشد نکند. بیشتر این افراد نیاز عمیق و ناخودآگاه به احساس تعلق به فردی دیگر دارند. ذهن چنین افرادی بیشتر مشغول این است که «به کسی تعلق داشته باشند» تا این که «به چه کسی» تعلق داشته باشند.

این افراد معمولاً از همان ابتدا که وارد رابطه‌ای می‌شوند، برای گرفتن تعهد و قول ازدواج فرد مقابل خود را تحت فشار قرار می‌دهند. کیفیت ارتباط و موفقیت ازدواج برای این افراد اهمیت کمتری دارد و خود ازدواج مهم است. آن‌ها می‌خواهند هر چه سریع‌تر متأهل شوند و به کسی تعلق داشته باشند.

مرزها و حریم‌ها

مهم‌ترین حریم و مرز زمان نامزدی، رابطه جنسی است.

چند تأکید فرهنگی و چندین ترس فرهنگی دارد. این تأکیدها و ترس‌ها از قرار زیر است.

تأکیدها

- * تأکید بر تقدیر و سرنوشت
- * تأکید بر ازدواج به هر قیمتی
- * تأکید بر تعجیل در ازدواج

ترس‌ها

- * ترس از جدایی
 - * ترس از سوءاستفاده جنسی
 - * ترس از خطا و اشتباه
 - * ترس از فرصت‌ها
 - * ترس از عدم قطعیت
- در ادامه، به اجمال هر کدام از این موارد را توضیح می‌دهیم.

تأکید بر تقدیر و سرنوشت

انسان در ساختن آینده خود نقش بسزایی دارد و اگر از این توانمندی و اختیار خود استفاده نکند، به خود ستم کرده است. تأکید بیش از حد بر تقدیر و سرنوشت، باعث می‌شود که انسان‌ها تلاش نکنند و شرایط را تغییر ندهند یا اگر شرایط قابل تغییر نیست، خود را از محیط جدا نکنند. زمانی که ما بر تقدیر تأکید می‌کنیم، آنچه را که به هر دلیلی پیش آمده است با جبر و الزام می‌پذیریم. بدون آنکه توجه کنیم می‌توانیم شرایط و محیط را تغییر دهیم. تأکید بیش از حد بر تقدیر و سرنوشت، اختیار ما را نادیده می‌گیرد.

نامزدی یعنی اختیار انسان برای ارزیابی و سنجیدن ارتباط، قبل از پذیرش آن. نامزدی یعنی پذیرفتن این که عقد ازدواج، عقد و پیمان دو انسان است و آن‌ها در پذیرفتن این پیمان مختار و آزاد هستند.

تأکید بر ازدواج به هر قیمتی

جامعه ما فرد متأهل را بیشتر از فرد مجرد به رسمیت می‌شناسد. در صورتی که فرد به خاطر فرد بودن، رسمیت دارد و رسمیت او از تأهلش ناشی نمی‌شود. به همین دلیل برخی افراد فقط برای اینکه متأهل باشند و مثلاً به رسمیت شناخته شوند، تن به ازدواج می‌دهند. ازدواج برای این افراد صرفاً یک رفع تکلیف است و

از آنجاکه فقط دارند انجام وظیفه می‌کنند، کمتر برای آن انرژی صرف می‌کنند و کمتر به درستی و نادرستی آن فکر می‌کنند. نامزدی از آنجاکه بستری را فراهم می‌کند تا افراد به ارزیابی ارتباط بپردازند، کمتر مورد توجه این‌گونه افراد است.

تأکید بر تعجیل در ازدواج

تعجیل در ازدواج براحتی می‌تواند به ازدواج ناموفق منجر شود. نامزدی سرعت ازدواج را کاهش می‌دهد و باعث می‌شود تا از شتابزدگی در ازدواج پرهیز شود. آن‌ها که تعجیل بیشتری برای ازدواج دارند، طبیعی است که احساس نیاز کمتری برای گذران این دوره داشته باشند. «در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست». این عبارت معمولاً برای ازدواج به کار می‌رود. درست است در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست اما کاری که خیر بودن آن ثابت شده باشد.

ترس از جدایی

جدایی کار ساده‌ای نیست، اما ترسیدن از آن دردی را دوا نمی‌کند. ترس از جدایی مانند ترس از جراحی است. با ترس از جراحی و فرار از آن هیچ چیزی درست نمی‌شود. جدایی خوب نیست اما گاهی اوقات لازم می‌شود و گاهی اوقات از آن گریزی نیست. به ما بسیار سفارش می‌کنند که از دوست ناباب جدا شویم، اما کمتر توصیه می‌شود که از نامزد یا همسر ناباب جدا شویم. نامزدی فرصتی است که هزینه‌های جدایی را کاهش می‌دهد.

ترس از سوءاستفاده جنسی

«اجبار» در رابطه جنسی در موارد استثنایی ممکن است در زمان نامزدی وجود داشته باشد. مثلاً در مواردی که مرد می‌ترسد دختر را از دست بدهد یا این که دختر زمزمه‌های جدایی سر می‌دهد و مرد می‌ترسد از اینکه نامزدی آن‌ها به ازدواج نینجامد. در این حالت ممکن مرد برای این که دختر را وادار به ازدواج کند، ممکن است به اجبار او را وادار به رابطه جنسی کند. در ازدواج، احتمال خطا و اشتباه یا حتی فریب وجود دارد. همانند هر عقد دیگری در عقد ازدواج نیز ما شاهد

ممکن است آن‌ها نیز مرتکب اشتباه شوند و لازم است که در یک محدوده زمانی به این مسأله بیندیشند که آیا صحیح عمل کرده‌اند یا نه؟ آیا درست انتخاب کرده‌اند یا نه؟

ترس از فرصت‌ها

نامزدی یک فرصت است. این دوره، ایجاد فرصت می‌کند و قدرت انتخاب و توانمندی ارزیابی را به نامزدها می‌دهد. اگر از فرصت‌ها ترسیم احتمالاً از نامزدی هم خواهیم ترسید.

ترس از عدم قطعیت

وقتی کاری قطعی نیست، انسان نگران است. نتیجه را نمی‌داند و این اضطراب‌آور است. عدم قطعیت ایجاد اضطراب می‌کند، اما آیا باید همه اضطراب‌ها بر طرف شوند؟ آیا همه نگرانی‌ها نابجا است؟ زمانی که دو نفر نامزد هستند، ازدواج آن‌ها قطعی نیست و این موجب نگرانی است، اما آیا تحمل این نگرانی، بهتر نیست؟ نگرانی می‌تواند ما را از مهلکه‌ها و خطرهای رهایی بخشد. نگرانی به ما اخطار می‌دهد و ما را هشیار می‌کند. به نظر می‌رسد بهتر است با برخی از نگرانی‌ها کنار بیاییم و آن‌ها را تحمل کنیم، چرا که کارکرد مثبتی برای زندگی دارند. کمی نگرانی در دوره نامزدی می‌تواند ما را از نگرانی‌ها و ترس‌های زیادی در آینده رهایی بخشد.

نتیجه‌گیری

ازدواج را می‌توان به عنوان بزرگترین و حساس‌ترین تصمیم زندگی یاد کرد. ازدواج هدیه آسمانی است به ساکنان زمین تا بتوانند بر بسیاری از مشکلات و نیازهای خود غلبه کنند، پس آنچه که در این امر خطیر بسیار مهم جلوه می‌کند، دقت در انتخاب، ترسیم دور دست‌های زندگی مشترک بر اساس احساس و عقل توأم و حرکت به سوی آن دور دست‌ها به واسطه منطقی خواهد بود.

منبع

* میر محمد صادقی، مهدی، ۱۳۹۳، دفتر پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی معاونت امور فرهنگی و پیشگیری سازمان بهزیستی کشور

این مسایل هستیم و فلسفه وجودی نامزدی کاستن خطا و اشتباه یا فریب است نه این که بستری را برای خطا و اشتباه فراهم کنیم.

هنگامی که دو نفر می‌خواهند مسؤولیت زندگی خانوادگی را بر عهده بگیرند، این حداقلی از مسؤولیت است که برای یک دوره زمانی از رابطه جنسی پرهیز کنند تا بتوانند به قطعیت در تصمیم‌گیری برسند.

نهایتاً ما در عین حال که ترس و نگرانی خانواده دختر را در مورد تماس یا رابطه جنسی می‌پذیریم، به کارکردهای مثبت نامزدی و اهمیت نامزدی اشاره می‌کنیم. این نگرانی‌ها همه بیانگر ترس و نگرانی خانواده‌ها از آینده فرزندان آن‌هاست. ما بر این باور هستیم که نامزدی می‌تواند نگرانی خانواده‌ها و جوانان را کاهش دهد چرا که می‌تواند از شکل‌گیری ازدواج‌های آسیب‌زا پیشگیری کند.

ترس از خطا و اشتباه

ما از اشتباه می‌ترسیم، چرا که بار سنگینی را بر دوش ما می‌گذارد. اشتباه بار سنگینی است که برداشتن آن، توان زیادی می‌خواهد و ما ترجیح می‌دهیم که اصلاً اشتباه نکنیم. اما این بدین معنی نیست که ما اشتباه نمی‌کنیم. ما با وجود ترجیح و ترسی که داریم، باز هم اشتباه می‌کنیم و مرتکب خطا می‌شویم و این لازمه زندگی است. با ترس از خطا، مشکل حل نمی‌شود، بلکه با پذیرفتن خطا و اشتباه می‌توان قدرت تخریب آن را کاهش داد.

به نظر می‌رسد یکی از دلایلی که برخی از افراد از نامزدی پرهیز می‌کنند، این باشد که نمی‌خواهند با اشتباه خود روبرو شوند. به نظر می‌رسد نمی‌خواهند باور کنند، که

به این موضوع امتیاز دهید (تا ۱۰۰). کد موضوع ۱۰۰۳۵. پیامک ۳۰۰۰۷۲۷۲۱۰۰۱. نحوه امتیازدهی: امتیاز- شماره مقاله. مثال: اگر امتیاز شما ۸۰ باشد (۸۰-۱۰۰۳۵)